

D/245/12.07.00.01/2025

Muutos kotihoidon tuen kuntalisän maksamisperusteisiin 1.1.2026 alkaen

Sivistyslautakunta 5.11.2025 §104

Sivistyslautakunta päätti jatkaa kotihoidon tuen kuntalisän maksamista 1.1.2026. Myöntämisperusteita pyydettiin tarkastelemaan mahdollisten väärinkäytösten estämiseksi erityisesti kesäajalla.

Kela on linjannut ehdot, joiden perusteella se voi maksaa kotihoidon tuen kuntalisää. Jos ehdoista haluaa poiketa, siirtyy maksatus kunnalle itselleen. Kuntalisän maksaminen Uuraissa on mahdollista myös Daisy Managerin kautta, joka on käytössä Uuraisten varhaiskasvatuksessa. Tällöin kunnalla on mahdollista säätää ehdoista tarkemmin, koska kuntalisän maksaminen on kunnalle vapaaehtoista.

Kotihoidon tuen ja kuntalisän käyttö lisääntyy selvästi kesäajalla, jolloin lasten varhaiskasvatussopimukset irtisanotaan ja paikkaa haetaan uudelleen elo- tai syyskuusta alkaen. Kotihoidon tukea ja kuntalisää saavien alle 3-vuotiaiden lasten määrä nousi Uuraisilla erityisesti kesä- heinäkuussa. Kunnan talouteen vaikuttaa erityisesti se, että lapsille varataan päivystysajan hoitoa, joka jätetään sitten käyttämättä. Tulevaisuudessa myös Uuraisten tulisi harkita sakkokäytännön käyttöönottoa erityisesti päivystysaikojen osalta. Ehdotetaan kuntalisän perusteisiin lisäystä, että kuntalisää ei makseta heinäkuulta.

Perhe saa normaalisti heinäkuulta kotihoidon tuen ja mahdollisen hoitolisän, mutta kunnan maksama vapaaehtoinen kuntalisä jäisi heinäkuulta pois. Varhaiskasvatuksessa oleville perheille on myös yleisesti heinäkuu maksuton, joten tämä voisi vähentää tarvetta irtisanoa varhaiskasvatuspaikka kesäaikaan lyhyelle ajalle.

Kuntalisä myönnetään seuraavin perustein:

- Kuntalisä on sidottu valtakunnalliseen lastenkotihoidon tuen oikeuteen ja se maksetaan hoitorahan korotuksena
- Kuntalisää maksetaan niille perheille, joiden lapset eivät ole kunnallisessa varhaiskasvatuksessa ja perheelle maksetaan kotihoidontukea perheen nuorimman lapsen ollessa alle 3-vuotta
- Kuntalisä 300 €/kk myönnetään yhdestä alle 3-vuotiaasta lapsesta ja perheen muista alle 3-vuotiaista maksetaan 100 €/kuukaudessa
- Kuntalisää saava lapsi ei ole oikeutettu osallistumaan varhaiskasvatuksen kerhotoimintaan
- Kuntalisää ei makseta vanhempainpäivärahauden aikana, eikä sitä makseta kuukautta lyhyemmältä ajalta. Vanhempainpäiväraha on yhteinen nimitys seuraaville etuisuuksille: äitiysraha, erityisäitiysraha, isyysraha, vanhempainraha, osittainen vanhempainraha, erityisraskausraha, raskausraha, osittaisena maksettava vanhempainraha
- **kuntalisää ei makseta heinäkuulta**

Valmistelija/lisätietoja: varhaiskasvatusjohtaja Reetta Rutanen, puh.0400 796 553

Peruspalvelujohtajan ehdotus: kotihoidon tuen kuntalisän maksamisperusteisiin lisätään kohta, että kuntalisää ei makseta heinäkuulta 1.1.2026 alkaen

Päätös: Asia palautetaan uudelleenvalmisteluun.

Toimenpiteet: Tiedoksi: varhaiskasvatus, kunnanhallitus.

Sivistyslautakunta 3.12.2025

Kunnanhallitus hyväksyi 23.11.2023 esityksen, että Uuraisilla otetaan käyttöön kotihoitontuen kuntalisä ajalle 1.8.2024-31.12.2025. Kotihoidon kuntalisan maksaminen ei ole velvoittavaa, vaan kunta voi itse päättää kuntalisan maksamisesta kotihoidon tuen lisäksi.

Kuntalisan käyttöönotto edellytti sitä, että palvelusetelin myöntöperusteita tarkistettiin siten että paikkoja myönnetään vain siinä tapauksessa, että kunnan omassa toiminnassa ei ole vapaita paikkoja. Palvelusetelin myöntämisperusteita käsiteltiin sivistyslautakunnassa 31.1.2024.

Sivistyslautakunta on pyytänyt selvitystä, millaisia ehtoja muissa kunnissa on kuntalisan myöntämiselle. Lisäksi selvitettiin mahdollisuutta kunnan itse maksaa kuntalisää. Kun Kela maksaa kuntalisää, ei kunta voi itse asettaa paljonkaan ehtoja kuntalisan maksamiselle. Jos taas kunta haluaa asettaa kuntalisälle myöntöperusteita, tulee kunnan huolehtia kuntalisan maksamisesta itse. Tällöin huoltaja voi hakea kuntalisää esim. eDaisyyn kautta tai paperilomakkeella ja kunta huolehtii lisän maksatuksesta.

Kuntalisan maksuperusteet voivat olla sidottu kotihoidon tuen hoitorahan myöntämisperusteisiin, jolloin maksatus onnistuu Kelan kautta. Tällöin lapsen oikeus kotihoidon tukeen määrittelee oikeuden kuntalisään. Kelan kautta menevä maksatus ei anna kunnalle isoja mahdollisuuksia vaikuttaa kuntalisan myöntämisperusteisiin. Kuntalisä voidaan sitoa myös kotihoidon tuen tulosidonnaiseen hoitolisään. Hoitolisää maksetaan kaikista alle kouluikäisistä lapsista, jotka ovat yksityisessä hoidossa. Tällöin saamisen edellytyksenä on, että perheen tulot jäävät tulorajojen alle. Perheen tulotaso määrittää saako perhe kuntalisää vai ei. Kuntalisää voidaan maksaa myös yksityisen tuen lisänä, jolloin lasta hoitaa palkattu hoitaja tai yksityinen päiväkotitoiminta tai perhepäivähoitaja, jonka kunta on hyväksynyt palvelun tuottajaksi. Perheelle jää maksettavaksi jää maksettavaksi päivähoitomaksun ja yksityisen hoidon tuen erotus.

Yleinen kuntalisan myöntöperuste muualla on työsidonnaisuus. Tällöin tuen saaja tulee olla vakinaisesta työstä hoitovapaalle ja on oikeutettu palamaan työhön hoitovapaan päätyttyä, tai on jäänyt äitiyslomalle tai hoitovapaalle määräaikaisen työ- tai virkasuhteen voimassa ollessa ja hänellä on vähintään 6 kk työhistoria, tai on päätoimisesta opiskelusta hoitovapaalla. On myös määritelty, että kuntalisan saaja ei voi toimia pää- tai sivutoimisena yrittäjänä kuntalisan maksamisen aikana. Työehtoa perusteellaan sillä, että, kuntalisä on perheille nimenomaan lasten varhaiskasvatuksen järjestämiselle vaihtoehtona eikä yhtenä toimeentulon lähde muiden joukossa.

Uuraisilla kesäaikana kotihoidon tukea ja kuntalisää käytetään vuositasolla eniten. Kuluksen näkökulmasta haasteita tuo se, että lapsille varataan päivystysajan hoitoa, joka sitten perutaan, jotta perhe saa kotihoidon tukea ja kuntalisää. Tämä tuo kunnalle lisää kuluja ja lisää hallinnollista työtä, koska päivystysjärjestelyt täytyy suunnitella varausten mukaisesti. Tähän voitaisiin vaikuttaa esim. rajaamalla kuntalisan ehtoja kesäajalle. Tällöin kunnan tulisi itse huolehtia kuntalisan maksatuksesta.

Valmistelija/lisätietoja: varhaiskasvatusjohtaja Reetta Rutanen, puh.0400 796 553

Merkittiin pöytäkirjaan: varhaiskasvatusjohtaja Reetta Rutanen esitteli asian kokouksessa.

Peruspalvelujohtajan ehdotus: Sivistyslautakunta päättää, että määräytymisperusteisiin ei tehdä muutoksia.

Päätös: Sivistyslautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Toimenpiteet: Tiedoksi: varhaiskasvatus, kunnanhallitus.